

Konsekvenser for naturmangfold ved å etablere høydebasseng ved Håland, Hå kommune

Toralf Tysse

September 2019

Konsekvenser for naturmangfold ved å etablere høydebasseng ved Håland, Hå kommune

Ecofact rapport 708

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Tysse, T. 2019. Konsekvenser for naturmangfold ved å etablere høydebasseng ved Håland, Hå kommune. Ecofact rapport 708. 23 sider.
Nøkkelord:	Høydebasseng, innmarksbeite, naturmangfold, status, konsekvenser
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-706-1
Oppdragsgiver:	Asplan Viak as
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Toralf Tysse
Prosjektmedarbeidere:	
Kvalitetssikret av:	Knut Børge Strøm
Forside:	Foto: Planområdet for høydebassenget. Toralf Tysse. ©

www.ecofact.no

INNHold

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	5
2 PLANOMRÅDET	5
2.1 BELIGGENHET	5
2.2 BILDEDOKUMENTASJON	6
2.3 NATURGRUNNLAG	8
3 MATERIALE OG METODER	8
3.1 MATERIALE	8
3.2 METODER FOR VURDERING AV VERDI, PÅVIRKNING OG KONSEKVENSER	8
3.2.1 <i>Vurdering av verdi</i>	9
3.2.2 <i>Vurdering av påvirkning</i>	10
3.2.3 <i>Vurdering av konsekvens</i>	12
3.3 SAMLET BELASTNING	13
4 STATUS FOR NATURMANGFOLD	15
4.1 LANDSKAPSØKOLOGISKE FUNKSJONSOMRÅDER	15
4.2 VIKTIGE NATURTYPER	15
4.3 ØKOLOGISKE FUNKSJONSOMRÅDER FOR ARTER	15
4.3.1 <i>Vilt</i>	15
4.3.2 <i>Planter</i>	17
4.4 VERNEOMRÅDER	19
4.5 SAMLET VERDI AV NATURMANGFOLDET I INFLUENSOMRÅDET	19
4.5.1 <i>Oversikt</i>	19
5 PÅVIRKNING OG KONSEKVENSER	19
5.1 FORUTSETNINGER	19
5.2 PÅVIRKNINGER	20
5.2.1 <i>0-alternativet</i>	20
5.2.2 <i>Alternativ 1</i>	20
5.3 KONSEKVENSER	20
5.3.1 <i>Alternativ 0</i>	20
5.3.2 <i>Alternativ 1</i>	21
6 SAMLET BELASTNING	21
6.1 TRUDE OG PRIORITERTE ARTER	21
6.2 VIKTIGE, TRUA ELLER UTVALGTE NATURTYPER	21
7 AVBØTENDE TILTAK	22
8 REFERANSER	22

FORORD

Denne rapporten om naturmangfold er utarbeidet i forbindelse med en reguleringsplan for et høydebasseng ved Håland i Hå kommune. I tilknytning til oppstartvarslingen av planarbeidet, har fylkesmannen blant annet kommet med merknader om rødlistede fuglearter i området. Denne rapporten belyser ved siden av naturtyper, planter og vilt, også disse forholdene.

Vi takker oppdragsgiver Ingrid Høymer Fossan ved Asplan Viak as for godt samarbeid i prosessen.

Sandnes, 10.9.2019

Toralf Tysse

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Denne rapporten om naturmangfold er utarbeidet i forbindelse med en reguleringsplan for et høydebasseng ved Håland i Hå kommune. I tilknytning til oppstartvarslingen av planarbeidet har fylkesmannen blant annet kommet med merknader om rødlistede fuglearter i området. Denne rapporten belyser ved siden av naturtyper, planter og vilt, også disse forholdene.

Datagrunnlag

Fagrapporten baserer seg i stor grad på feltundersøkelser i det aktuelle utbyggingsområdet. Dette materialet er supplert med eksisterende kunnskap om naturmangfold.

Resultat

Planområdet ble befart den 6.9.2019. Det aktuelle arealet som skal benyttes som høydebasseng er del av et innmarksbeite, og det er følgelig ingen viktige naturtyper her. På nettstedet Artskart er det 22 registreringer av fugler samlet i en såkalt superlokaltet like ved det aktuelle planområdet. Blant disse observasjonene er det registreringer av rødlisteartene åkerrikse (CR), myrhauk (VU) og stær (NT). Selve planområdet vurderes likevel å ha marginal betydning for vilt. Ingen planter er registrert i planområdet.

Etableringen av høydebassenget vil ikke påvirke noen viktige forekomster av naturmangfold. Konsekvensene for naturtyper og artsforekomster vurderes å bli ubetydelige.

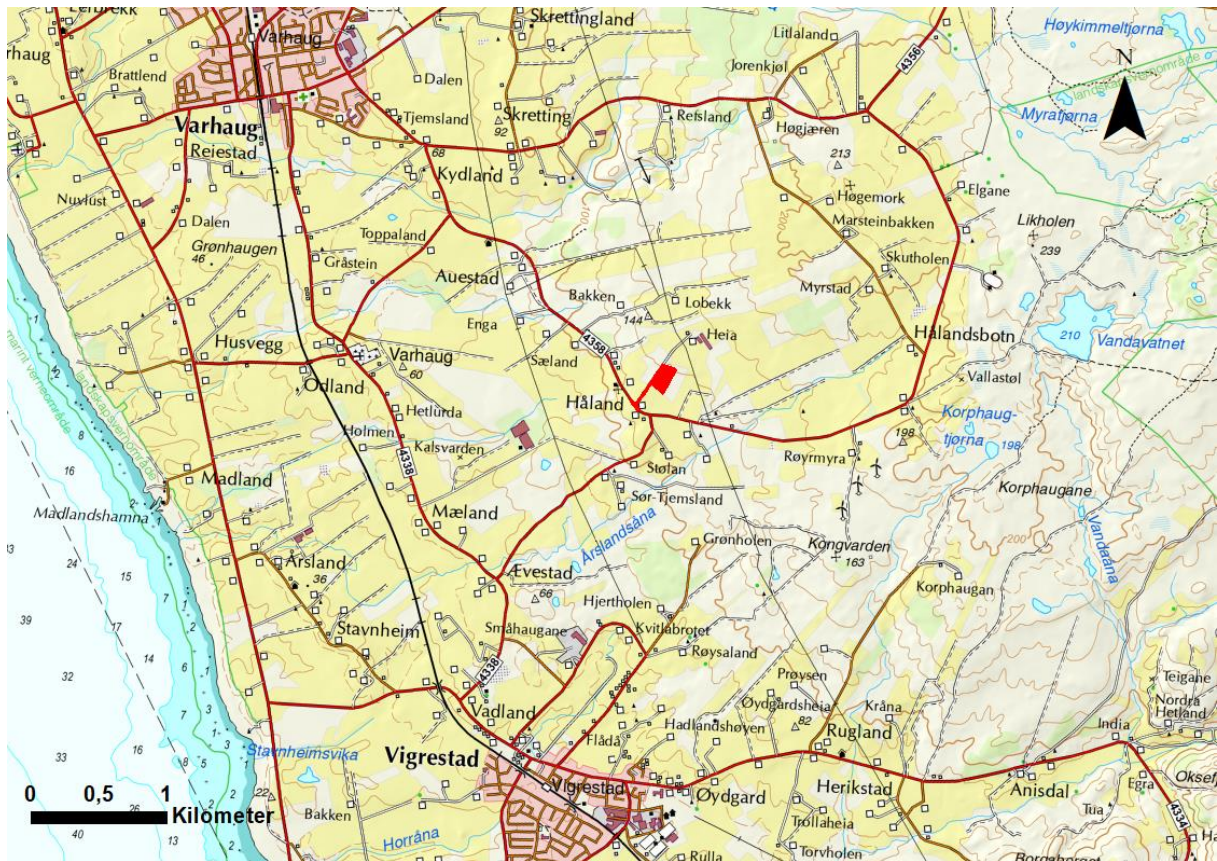
1 INNLEDNING

Denne fagrapporten om naturmangfold er utarbeidet i forbindelse med en reguleringsplan for et høydebasseng ved Håland i Hå kommune. Rapporten belyser status, påvirkning og konsekvenser for naturmangfoldet som er knyttet til det aktuelle planområdet. Rapporten er ment å være en del av beslutningsgrunnlaget for reguleringsplanen.

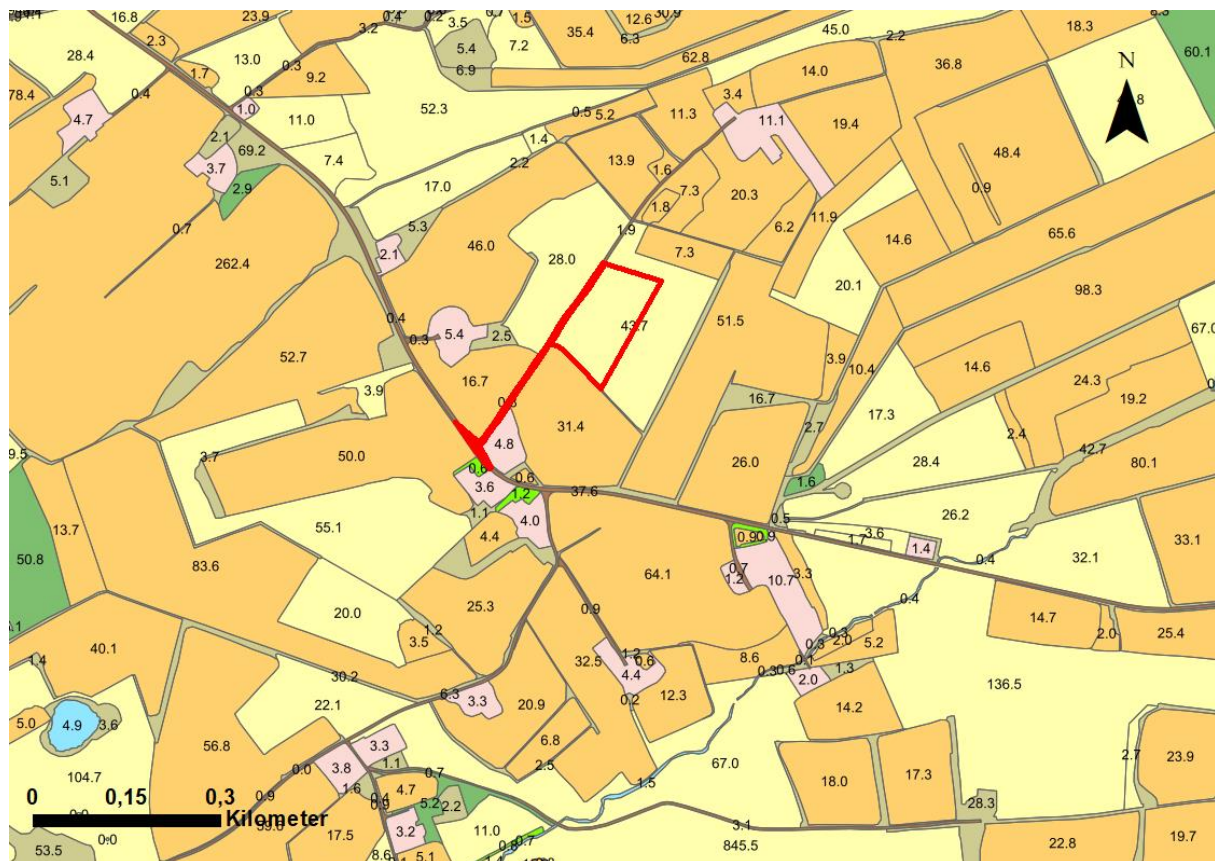
2 PLANOMRÅDET

2.1 Beliggenhet

Som det fremgår av figur 2.1, ligger planområdet omtrent midtveis mellom tettstedene Varhaug og Vigrestad. Området ligger i et bølgete landskap som er helt dominert av jordbruksarealer. Høydebassenget planlegges på arealer med innmarksbeite (figur 2.2).

Figur 2.1. Geografisk lokalisering av planområdet.

Figur 2.2. Planområdets beliggenhet i forhold type landbruksareal. Fulldyrka mark og inmarksbeite er markert med hhv. orange og lys gul farge.

2.2 Bildedokumentasjon

Figur 2.3 – 2.5 viser bilder tatt i planområdet den 6.9.2019.

Figur 2.3. Planområdet for høydebassenget sett fra øvre delen av området, sett mot sør.

Figur 2.4. Planområdet for høydebassenget sett fra nedre delen, mot nordøst. Området beites av sauer.

Figur 2.5. Stor rydningsrøys i den nedre (sørvestlige) delen av området.

2.3 Naturgrunnlag

Planområdet ligger i boreonemoral vegetasjonssone, med sterk oseanisk påvirkning. Området ligger i et område med tykke løsmasser, med breelv- og elveavsetninger. Landskapet i tilknytning til planområdet er bølgete og jordbrukspreget, med få restarealer av tidligere naturområder.

3 MATERIALE OG METODER

3.1 Materiale

Materialet for rapporten stammer fra flere kilder. Nettstedene Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no>) og Naturbase (<http://kart.naturbase.no>) er sjekket for opplysninger. Feltarbeid gjennomført av forfatteren den 6.9.2019, utgjør imidlertid det viktigste datagrunnlaget for rapporten.

3.2 Metoder for vurdering av verdi, påvirkning og konsekvenser

Statens vegvesen håndbok V712 (2018) er lagt til grunn for vurdering av verdi, påvirkning og konsekvenser av viktige forekomster av naturmangfold. Temaet naturmangfold er ifølge håndboka et såkalt ikke-prissatt tema, dvs. at det skal legges til grunn gitte kriterier for fastsetting av verdi og påvirkning for å komme frem til konsekvens.

3.2.1 Vurdering av verdi

I revidert utgave av håndbok V712 er temaet naturmangfold inndelt i følgende enheter:

- Landskapsøkologiske funksjonsområder
- Vernet natur
- Viktige naturtyper
- Økologiske funksjonsområder for arter
- Geosteder

Det er utarbeidet kriterier for fire verdiklasser for de overnevnte kategoriene. I tabell 3.1 er det en oversikt over kriteriene for forekomster med noe, middels, stor og svært stor verdi. Alle forekomster som ikke oppfyller noen av disse kriteriene er vurdert å være uten betydning, dvs. en kategori med lavere verdi enn «noe verdi».

Kategorien «Geosteder» er ikke inkludert i denne rapporten.

Tabell 3.1. Verdisetting av kartleggingsenheter (etter håndbok V712).

Tema	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Landskapsøkologiske funksjonsområder	Områder med mulig landskapsøkologisk funksjon. Små (lokalt viktige) vilt- og fugletrekk.	Områder med lokal eller regional landskapsøkologisk funksjon. Vilt- og fugletrekk som er viktig på lokalt/regionalt nivå. Områder med mulig betydning i sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	Områder med regional til nasjonal landskapsøkologisk funksjon. Vilt- og fugletrekk som er viktig på regionalt/nasjonalt nivå. Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	Områder med nasjonal, landskapsøkologisk funksjon. Særlig store og nasjonalt/internasjonalt viktige vilt- og fugletrekk. Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av verneområder eller dokumenterte funksjonsområder for arter med stor eller svært stor verdi.
Vernet natur			Verneområder (naturmangfoldloven §§ 35-39) med permanent redusert verneverdi. Prioriterte arter i kategori VU og deres ØFO	Verneområder (naturmangfoldloven §§ 35-39). Øverste del forbeholdes verneområder med internasjonal verdi eller status, (Ramsar, Emerald network m.fl). Prioriterte arter i kategori EN og CR og deres ØFO.
Viktige naturtyper	Lokaliteter verdi C (øvre del).	Lokaliteter verdi C og B (øvre del)	Lokaliteter verdi B og A (øvre del) Utvalgte naturtyper verdi B/C (B øverst i stor verdi).	Lokaliteter verdi A Utvalgte naturtyper verdi A.

Økologiske funksjonsområder for arter	Områder med funksjoner for vanlige arter (eks. høy tetthet av spurvefugl, ordinære beiteområder for hjortedyr, sjø/fjæreareal med få/små funksjoner). Funksjonsområder for enkelte vidt utbredte og alminnelige NT arter. Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdikategori «Liten verdi» NVE rapport 49/201357.	Lokalt til regionalt verdifulle funksjonsområder. Funksjonsområder for arter i kategori NT. Funksjonsområder for fredede arter utenfor rødlista. Funksjonsområde for spesielt hensynskrevende arter Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdi-kategori «middels verdi» NVE rapport 49/201357 samt vassdrag med forekomst av ål.	Viktige funksjonsområder region. Funksjonsområder for arter i kategori VU. Funksjonsområder for NT-arter der disse er norske ansvarsarter og/ eller globalt rødlistet. Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdikategori «stor verdi» NVE rapport 49/201357 samt viktige vassdrag for ål.	Store, veldokumenterte funksjonsområder av nasjonal (nedre del) og internasjonal (øvre del) betydning Funksjonsområder for trua arter i kategori CR (øvre del). Nedre del: EN-arter og arter i VU der disse er norske ansvarsarter og/eller globalt rødlistet. Ferskvannsfisk: Vassdrag/bestander i verdikategori «svært stor verdi» NVE rapport 49/201357.
--	--	---	---	---

For å komme frem til verdikategoriene for viktige naturtyper og økologiske funksjonsområder for arter, er DN-håndbok 13 (DN 2018), DN-håndbok 11, Norsk rødliste for arter 2015 (Henriksen og Hilmo 2015) og Norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken 2018) benyttet. Nye faktaark for DN-håndbok 13 er benyttet for vurdering av viktige naturtyper.

3.2.2 Vurdering av påvirkning

Teksten nedenfor er i stor grad hentet fra Håndbok V712.

Påvirkning er et uttrykk for de endringer som tiltaket vil medføre for berørte forekomster. Vurderinger av påvirkning relateres til den ferdig etablerte situasjonen og påvirkningen måles mot situasjonen i referansesituasjonen (0-alternativet). Det er kun områder som blir varig påvirket som skal vurderes. Alle tiltak som inngår i investeringskostnadene legges til grunn ved vurdering av påvirkning. Potensielle framtidige påvirkninger, som følge av andre/framtidige planer, inngår ikke i vurderingen.

Skalaen for påvirkning er inndelt i fem trinn og går fra sterkt forringet til forbedret, se tabell 3.2. Vurdering av påvirkning gjøres i forhold til situasjonen i referansealternativet. Dersom tiltaket ikke påvirker verdiene i nevneverdig grad, karakteriseres påvirkningen av delområdet som «ubetydelig». Det vises til kriteriene i tabell 3.2 for gradering av påvirkningen. Graden av påvirkning begrunnes av utreder i hvert enkelt tilfelle.

Påvirkning av naturmangfoldet handler om at biologiske funksjoner forringes (sjeldnere at de forbedres), eventuelt at sammenhenger helt eller delvis brytes (sjeldnere at de styrkes). De vanligste påvirkningsfaktorene på naturmangfold fra vei er arealbeslag, opprettelse av barrierer, fragmentering av leveområder, kanteffekter inn i naturområder og forurensning av vann og grunn. Det finnes også andre påvirkningsfaktorer som kan være viktig i enkelte prosjekter, for eksempel endret hydrologi, spredning av uønskede arter, kunstig belysning m.fl.

Det er bare mulig å beskrive påvirkningen på en tilstrekkelig presis måte dersom en har god oversikt over hva tiltaket innebærer. Utreder må først sette seg inn i hva tiltaket representerer for det berørte delområdet. Virkning på økologiske funksjoner og sammenhenger omtales deretter. Tabell 3.2 gir veiledning i bruk av påvirkningsskalaen. For hver påvirkningsgrad er det tilstrekkelig at ett punkt oppfylles. Vurderinger må suppleres av faglig skjønn.

Tabell 3.2. Kriterier for påvirkning av naturmangfold (etter håndbok V712).

Påvirkning	Økologiske og landskapsøkologiske funksjonsområder for arter	Viktige naturtyper og geosteder	Verneområder
Sterkt forringet	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner brytes. Blokkerer trekk/vandring hvor det ikke er alternativer.	Berører hele eller størstedelen (over 50 %). Berører mindre enn 50 % av areal, men den viktigste (mest verdifulle) delen ødelegges. Restareal mister sine økologiske kvaliteter og/eller funksjoner.	Påvirkning som forringer viktige økologiske funksjoner og er i strid med verneformålet.
Foringet	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres. Svekker trekk-/ vandringsmulighet, eventuelt blokkerer trekk-/vandringmulighet der alternativer finnes.	Berører 20–50 % av lokaliteten, men liten forringelse av restareal. Ikke forringelse av viktigste del av lokalitet.	Mindre påvirkning som berører liten/ubetydelig del og ikke er i strid med verneformålet
Noe forringet	Splitter sammenhenger/reduserer funksjoner, men vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. Mindre alvorlig svekking av trekk/ vandringsmulighet og flere alternative trekk finnes.	Berører en mindre viktig del som samtidig utgjør mindre enn 20 % av lokaliteten. Liten forringelse av restareal.	Ubetydelig påvirkning. Ikke direkte arealinngrep.
Ubetydelig	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt		
Forbedret	Gjenoppretter eller skaper nye trekk-/vandringmuligheter mellom leveområder/biotoper (også vassdrag). Viktige biologiske funksjoner styrkes.	Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakeføres til opprinnelig natur. Gjør en geotop tilgjengelig for forskning og undervisning	Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakeføres til opprinnelig natur.

Kommentarer

Ved *sterkt forringet* er det en varig forringelse av høy alvorlighetsgrad. Eventuelt med lang/svært lang restaureringstid (>25 år).

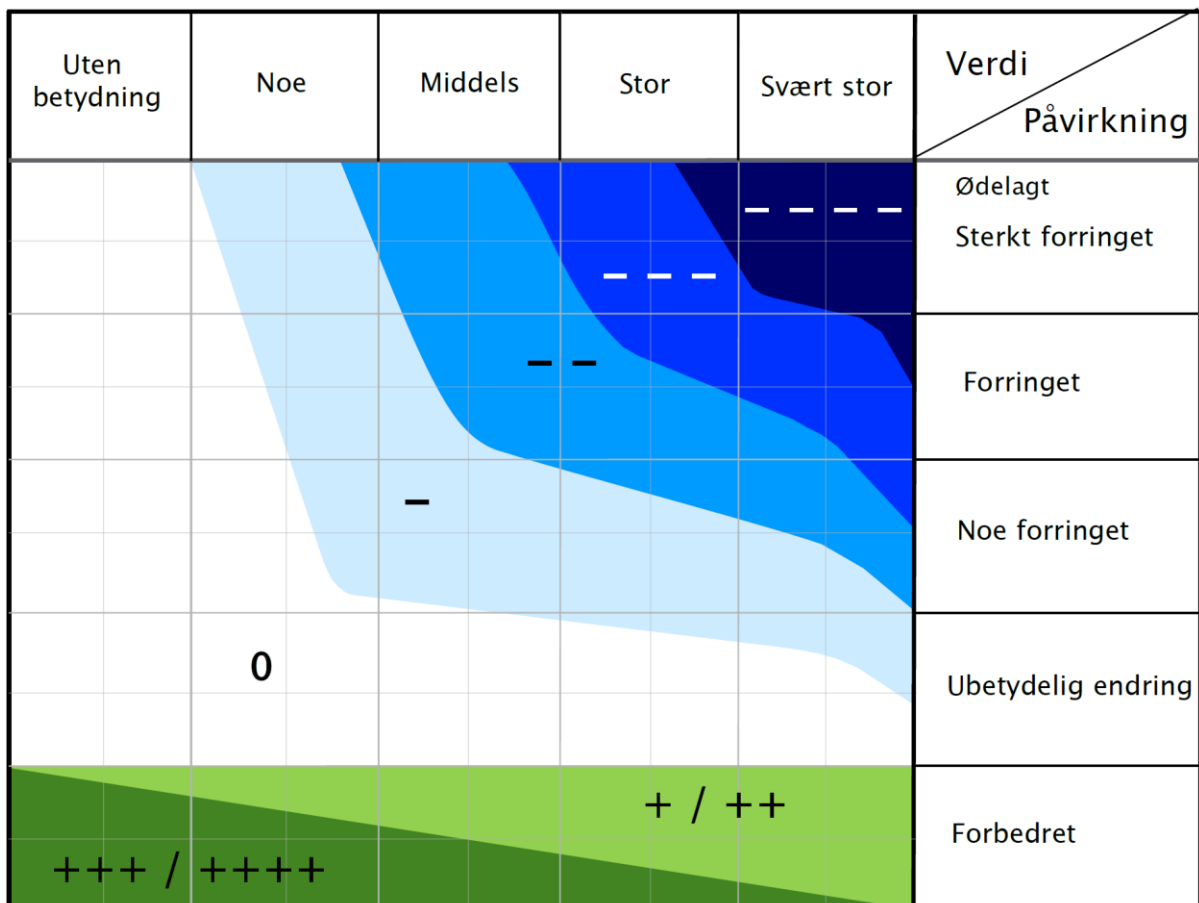
Ved *forringet* er det varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).

Ved *noe forringet* er det en varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år)

3.2.3 Vurdering av konsekvens

Konsekvenser for delområder

Konsekvensgraden for hvert delområde fastsettes ved å sammenholde vurderingene om de berørte områdenes verdi og tiltakets påvirkningsgrad, slik det fremgår av figur 3.1. Figuren er hentet fra håndbok V712 (Statens vegvesen 2018). Skalaen for konsekvens går fra 4 minus til 4 pluss. De negative konsekvensene er knyttet til en verdiforringelse av hvert delområde, mens det være motsatt med de positive konsekvensene. Skala og veiledning for konsekvenser fremgår av tabell 3.3.

Figur 3.1. Konsekvensvifte (Statens vegvesen 2018).

Tabell 3.3. Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder (Statens vegvesen 2018)

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	4 minus (----)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for delområdet. Gjelder kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
---	3 minus (---)	Alvorlig miljøskade for delområdet.
--	2 minus (--)	Betydelig miljøskade for delområdet.
-	1 minus (-)	Noe miljøskade for delområdet.
0	Ingen/ubetydelig (0)	Ubetydelig miljøskade for delområdet.
+ / ++	1 pluss (+) 2 pluss (++)	Miljøgevinst for delområdet: Noe forbedring (+), betydelig miljøforbedring (++)
+++ / ++++	3 pluss (+++) 4 pluss (++++)	Benyttes i hovedsak der delområder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

Konsekvenser for alternativer

Etter at konsekvensen for hvert delområde er utredet, gjøres det en samlet konsekvensvurdering av hvert alternativ – inndelt i fagtema.

I tabell 3.4 er det angitt veiledende kriterier for vurdering av konsekvens for hele alternativer. Den samlede konsekvensen for hvert alternativ må vurderes ut fra kunnskap om hva som berøres. Utreder må begrunne den samlede konsekvensgraden slik at det kommer tydelig fram hva som er utslagsgivende.

Tabell 3.4. Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ (Statens vegvesen 2018).

Skala	Trinn 2: Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ
Kritisk negativ konsekvens	Svært stor miljøskade for temaet, gjerne i form av store samlede virkninger. Stor andel av strekning har særlig høy konfliktgrad. Vanligvis flere delområder med konsekvensgrad 4 minus (----). Brukes unntaksvis
Svært stor negativ konsekvens	Stor miljøskade for temaet, gjerne i form av store samlede virkninger. Vanligvis har stor andel av strekningen høy konfliktgrad. Det finnes delområder med konsekvensgrad 4 minus (----), og typisk vil det være flere/mange områder med tre minus (---).
Stor negativ konsekvens	Flere alvorlige konfliktpunkter for temaet. Typisk vil flere delområder ha konsekvensgrad 3 minus (---).
Middels negativ konsekvens	Delområder med konsekvensgrad 2 minus (--) dominerer. Høyere konsekvensgrader forekommer ikke eller er underordnede.
Noe negativ konsekvens	Liten andel av strekning med konflikter. Delområder har lave konsekvensgrader, typisk vil konsekvensgrad 1 minus (-) dominere. Høyere konsekvensgrader forekommer ikke eller er underordnede.
Ubetydelig konsekvens	Alternativet vil ikke medføre vesentlig endring fra referansesituasjonen (referansealternativet). Det er få konflikter og ingen konflikter med høye konsekvensgrader.
Positiv konsekvens	I sum er alternativet en forbedring for temaet. Delområder med positiv konsekvensgrad finnes. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Stor forbedring for temaet. Mange eller særlig store/viktige delområder med positiv konsekvensgrad. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.

3.3 Samlet belastning

I samsvar med naturmangfoldlovens §10, er det vurdert om en boligutbygging på tomte, ikke vil påvirke forvaltningsmålene for truede og prioriterte arter, samt verdifulle, truede og/eller

utvalgte naturtyper. Det skal også vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til disse arter/naturtyper kan bli **vesentlig** berørt.

4 STATUS FOR NATURMANGFOLD

I kapittel 4.1 til 4.3 følger en gjennomgang av landskapsøkologiske funksjonsområder, naturtyper og økologiske funksjonsområder for arter i tilknytning til planområdet. Verdien og betydningen av de registrerte forekomstene er sammenstilt i kapittel 4.4.

4.1 Landskapsøkologiske funksjonsområder

Planområdet ligger i et vidstrakt område som er totalt dominert av jordbruksarealer. Det er ingen korridorer med naturpregete arealer i området, og heller ingen topografiske ledelinjer for eventuelt fugletrekk. Beliggenheten av området et stykke fra kysten og det ekstensive jordbrukspreget, tilsier ellers at området ikke vil ha noen spesiell betydning for trekkende fugler. Med foreliggende kunnskap vurderes derfor området å være *uten betydning* som landskapsøkologisk funksjonsområde.

4.2 Viktige naturtyper

Det er ikke registrert noen viktige naturtyper i tilknytning til planområdet. Arealet for høydebassenget en teig med innmarksbeite, som ikke er en viktig naturtype.

Planområdet vurderes å være *uten betydning* for naturtyper.

4.3 Økologiske funksjonsområder for arter

4.3.1 Vilt

Registreringer

Eksisterende kunnskap

På nettstedet Artskart <https://artskart.artsdatabanken.no>, er det et plott med 22 registreringer av fugler like ved planområdet, som vist på figur 4.1. Funnene som er samlet i plottet er gjort innenfor 300 meter fra plottet. Med denne tilnærmingen, så har Artsdatabanken gjort det vanskelig å vurdere tiltaket i forhold til funnene, for vi vet ikke nøyaktig geografisk hvor funnene er gjort.

Figur 4.1. Beliggenhet av plottet på Artskart i forhold til planområdet.

Blant de artene som er registrert i plottet her er rødlisteartene åkerrikse (rødlistet CR), myrhauk (VU) og stær (NT). De øvrige funnene er av vanlig forekommende arter som ikke er rødlistet, og uten at de kan knyttes spesielt til planområdet.

Funnene av rødlistearter

Når det gjelder de tre rødlisteartene som er registrert ved planområdet, så er det ikke noe som tyder på at planområdet har en viktig funksjon for dem. Nedenfor kommenteres funnene.

Åkerrikse

Det foreligger funn av en syngende hann i området den 21.5.2003.

Åkerrikse er en art som normalt er knyttet til områder med dyrka mark i hekketiden. Arten har hatt en dramatisk negativ bestandsutvikling i mange europeiske land, deriblant Norge, siden 60-tallet (Heggøy og Øien 2016, Isaksen 2006). Arten i dag sjelden forekommende i Norge, og er nå nær utrydningstruet. Det er utarbeidet handlingsplan for å bevare arten i Norge, og i regi av åkerrikseprosjektet er det gjennomført mange tiltak i jordbruket for å redusere denne utviklingen (Isaksen 2006).

Jæren utgjør et av få kjerneområder for åkerrikse i Norge, og her har et lavt tosifret antall individer blitt registrert årlig (Artsobservasjoner, Berge 2013). Åkerriksene har ingen faste holdsteder på Jæren, men noen områder benyttes likevel nesten årlig. Det er i større grad snakk om områder enn bestemte teiger, da arten søker til enhver tid teiger med relativt høy vegetasjon.

Arten er derfor på sett og vis opportunistisk i valg av hekkeområde. Det er stort sett syngende hanner som blir registrert på Jæren, og det er liten kunnskap om hekkebestand og ungeproduksjon for arten.

Innmarksbeiter er normalt ikke et habitat for åkerrikse, og funnstedene ved Håland gjelder nok fulldyrka mark. Planområdet vurderes å ha ingen betydning for arten, og blir ikke vurdert videre i rapporten

Myrhauk

Det aktuelle funnet av myrhauk som er registrert ved planområdet er fra 23.9.2019. Funnet vurderes som en tilfeldig trekkende fugl, uten noen spesiell tilknytning til området. Planområdet har derfor trolig ingen betydning for arten.

Stær

Ett funn av 20 individer fra den 30.9.2012 er lagt inn på Artskart. Selv om arten er rødlistet, er stær en vanlig forekommende hekkefugl på Jæren. At arten er registrert en gang på høsten i nærheten av planområdet kan ikke tillegges noe vekt. Stær beiter på dyrka mark, innmarksbeiter og plener over det meste av Jæren, og planområdet har neppe en spesiell betydning for arten. Det er likevel sannsynlig at arten bruker området til næringsøk i deler av året.

Feltregistreringer

Under befaringen av området den 6.9.2019 ble det ikke gjort noen registreringer av vilt som har betydning. I og ved planområdet ble det kun sett heipiplerke og kråke – begge vanlig forekommende arter i landsdelen

Selve planområdet har ikke potensial som et viktig viltområde. Området fungerer trolig primært som et beiteområde for vanlig forekommende fuglearter, men har et visst potensial som hekkeområder for steinskvett og heipiplerke. Arter som vipe (EN) og åkerrikse (CR) har normalt ikke slike habitater som hekkeområde, men vipe (CR) kan drive næringsøk her. Verken på nettstedet Artskart eller i vipeundersøkelsene til Mjølshes (2014) fremgår det at vipen hekker i nærheten av planområdet.

Verdi

Det er ikke registrert noen arter eller tettheter av arter som skulle tilsi at planområdet eller tilgrensende områder er viktig for fugler og annet vilt. Området vurderes derfor å være *uten betydning* for vilt.

4.3.2 Planter

Registreringer

Eksisterende kunnskap

På nettstedet Artskart er det ikke lagt inn noen funn av planter (karplanter, moser, lav) i eller ved planområdet. Det er ellers ikke noen kjent informasjon om plantelivet i området fra andre kilder.

Feltregistreringer

Feltbefaringen ble gjennomført den 6.9.2019, dvs. på slutten av vekstsesongen. Området for høydebassenget inngår i et innmarksbeite som er preget av gjødsling og beite, og plantelivet reflekterer dette regimet. På slike arealer er planter som begunstiges av gjødsel prioritert, og disse artene er stort sett uten botanisk verdi. Innmarksbeitene er normalt dominert av gressarter, og så var tilfelle her også. Vanlige - dominerende plantearter på den aktuelle teigen var raigras, engrapp, kvitkløver, engkvein, vanlig arve, og engkransmose. Ingen botanisk interessante arter ble registrert. På berg og stein vokste det matteflettemose, buttgråmose, knippegråmose, berggråmose, heigråmose m.fl.

Figur 4.2. illustrerer typisk flora og vegetasjonstrekk fra lokaliteten.

Figur 4.1. Typiske vegetasjonstrekk på innmarksbeitet. Gressarter som engrapp og raigras dominerer, men også kvitkløver er vanlig forekommende.

Verdi

Plantelivet knyttet til planområdet består av vanlig forekommende arter i distriktet. Alle forekomster vurderes å ha *ubetydelig verdi*.

4.4 Verneområder

Det ligger ingen verneområder i tilknytning til planområdet.

4.5 Samlet verdi av naturmangfoldet i influensområdet

4.5.1 Oversikt

Tabell 4.2 og 4.3 gir en oversikt over de naturfaglige verdiene som er knyttet til de to områdene.

Tabell 4.2. Oversikt over naturfaglige verdier knyttet til influensområdet.

Type	Plan- og influensområdet
Landskapsøkologiske funksjonsområder	Planområdet er uten betydning som landskapsøkologisk funksjonsområde.
Naturtype	Ingen naturtyper i planområdet oppfyller kriteriene til viktige naturtypene etter nye faktaark for naturtyper. Naturtypene på lokaliteten er dermed uten betydning .
Økologiske funksjonsområder for arter	Det er ikke registrert noen viktige plante- eller dyrearter i tilknytning til planområdet. Som økologisk funksjonsområde er derfor planområdet uten betydning .
Verneområder	Planområdet ligger langt fra naturvernområder.

5 PÅVIRKNING OG KONSEKVENSER

5.1 Forutsetninger

Grunnlaget for å vurdere tiltakets påvirkning og konsekvenser for naturmangfold er en vurdering av hvordan tiltaksplanene griper inn i naturmiljøet i området. Kriteriene for å vurdere dette nærmere fremgår av kapittel 3. Det foreligger to alternativer som skal vurderes:

Alternativ 0 - ikke gjennomføre tiltaket, dvs. stort sett som dagens situasjon

Alternativ 1 – gjennomføring av tiltaket

I kapitlet under påvirkninger er det vurdert de forekomster som er knyttet til området i dag.

5.2 Påvirkninger

5.2.1 0-alternativet

Dersom tiltaket ikke gjennomføres, forventes det *ubetydelige endringer* i situasjonen for naturmangfoldet i området.

5.2.2 Alternativ 1

Landskapsøkologiske funksjonsområder

Det er ikke registrert noen viktige landskapsøkologiske områder i og ved planområdet. Tiltaket vil uansett ha ubetydelig påvirkning på den begrensede landskapsøkologiske funksjonen som området har i dag.

Naturtype

Ingen viktige naturtyper vil bli påvirket med tiltaket. Tiltaket er dermed ikke vurdert i forhold til viktige naturtyper, men vil føre til at teigen med innmarksbeite blir *forringet*.

Økologiske funksjonsområder

Ingen viktige økologiske områder for arter vil bli berørt av tiltaket. Forekomster som er knyttet til planområdet der høydebassenget skal etableres, vurderes å bli *sterkt forringet*. Forekomstene er imidlertid alle vanlige, og det vil ikke bety noe som helst for artenes bestander i denne delen av landet.

5.3 Konsekvenser

Med grunnlag i gjennomgangen av verdi (kapittel 4) og påvirkning (kapittel 5), og ved bruk av konsekvensvifta i figur 3.1, er det i tabell 5.1 nedenfor gitt en oversikt over konsekvensene for naturmangfold ved 0-alternativet og utbyggingsalternativet.

5.3.1 Alternativ 0

Tabell 5.1 gir en sammenstilling av verdi, påvirkning og konsekvenser for viktige forekomster i det planlagt regulerte området dersom tiltaket ikke gjennomføres.

Tabell 5.1. Sammenstilling av verdi, påvirkning og konsekvenser for alt. 0.

Hovedkategori	Forekomster	Verdi	Påvirkning	Konsekvenser
Landskapsøkologiske funksjonsområder	Trekkende fugler	Uten betydning	Ubetydelig endring	Ubetydelig miljøskade
Naturtype	Innmarksbeite	Uten betydning	Ubetydelig endring	Ubetydelig miljøskade
Økologiske funksjonsområder	Plante- og dyrearter	Uten betydning	Ubetydelig endring	Ubetydelig miljøskade
Verneområder	-	-	-	-

Samlet sett vurderes 0-alternativet å ha **ubetydelige konsekvenser** for naturmangfoldet knyttet til området.

5.3.2 Alternativ 1

Tabell 5.2 gir en sammenstilling av verdi, påvirkning og konsekvenser for viktige forekomster dersom planområdet utnyttes til høydebasseng, dvs. alternativ 1.

Tabell 5.2. Sammenstilling av verdi, påvirkning og konsekvenser for alt. 1.

Hovedkategori	Forekomster	Verdi	Påvirkning	Konsekvenser
Landskapsøkologiske funksjonsområder	Trekkende fugler	Uten betydning	Ubetydelig endring	Ubetydelig miljøskade
Naturtype	Innmarksbeite	Uten betydning	Foringet	Ubetydelig miljøskade
Økologiske funksjonsområder	Plante- og dyrearter	Uten betydning	Sterkt forringet	Ubetydelig miljøskade
Verneområder	-	-	-	-

Samlet sett vurderes tiltaket å føre til **ubetydelig konsekvens** for det naturmangfoldet som er knyttet til området i dag.

6 SAMLET BELASTNING

6.1 Truede og prioriterte arter

Ingen truede eller prioriterte arter vil bli berørt av tiltaket. Alle arter som ble registrert har vid utbredelse i Norge, og tiltaket vil ikke bety noe i forhold til deres status (les forvaltningsmål) i Norge eller lokalt. Tiltaket vil gi en ytterst marginal reduksjon av deres utbredelsesområde lokalt.

Selve tiltaket vurderes å ingen betydning i forhold til forvaltningsmålene for arter, som er (§5 i naturmangfoldloven):

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

6.2 Viktige, trua eller utvalgte naturtyper

Ingen viktige naturtyper er registrert i området. Selve tiltaket vurderes å ingen betydning i forhold til forvaltningsmålene for naturtyper, som er (§4):

«Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig».

7 AVBØTENDE TILTAK

Da det ikke er registrert noen spesielt viktige forekomster av naturmangfold i eller ved planområdet, foreslås det ingen avbøtende tiltak.

8 REFERANSER

Artsdatabanken 2018. Ny rødliste for naturtyper 2018. Nettversjon: <https://artsdatabanken.no>.

Berge, T. 2013. *Førebels oppsummering 2013 - Handlingsplan for åkerrikse*. Fylkesmannen i Rogaland.

Direktoratet for naturforvaltning. 2000. *Viltkartlegging*. DN-håndbok 11.

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. *Kartlegging av naturtyper - Verdsetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Heggøy, O. og Øien, I. 2016. *Åkerrikse i Norge. Faktagrunnlag for oppdatering av nasjonal handlingsplan*. NOF-Rapport 7-2016. 55 s.

Henriksen, S. & Hilmo, O. (red.). 2015. *Norsk rødliste for arter 2015*. Artsdatabanken, Norge. (nettversjon: <http://data.artsdatabanken.no/Rodliste>)

Isaksen, K. 2006. *Åkerrikse i Norge. Kunnskapsstatus og forslag til nasjonal handlingsplan*. NOF rapport 1-2006, 49 s.

Mjølåsnes, K.R. 2014. *Vipa på Jæren. 3 år med vipetellinger i Klepp, Time og Hå*. Oppdragsrapport for Naturvernforbundet i Rogaland. Rapport 1-2014

Statens vegvesen. 2018. *Konsekvensanalyser*. Håndbok V712.